

בית מדרש ישיבת תלמידי הגאון - בארץ האיסור אומר פסוקים על תורה בלא פה
וקראת התורה ביום הכיפורים
The Question of Quoting Pesukim
of Chumash By Heart + Learning
On Yom Kippur

כתיב כתיב
לך. אלמלא נכתבה: וכתיב ע"פ.
אלמלא לא נכתבה: דברים. שאמרתי
לך ככתב אי אתה רשאי לומרם
לישראל על פה: ודברים שבעל פה
אי אתה רשאי לומרם. ומכאן אתה
למד שהתלמוד לא ניתן לכתוב. אלא
מפני שהתורה משתכחה

(2) אמרא ע"פ ג' ע:

דרש רבי יהודה בר נחמני
מתורגמניה דרבי שמעון בן לקיש כתיב
לך אתה דברים האלה וכתיב כ"ע"פ הדברים
האלה הא כיצד דברים שבכתב אי אתה
רשאי לאומרם על פה דברים שבעל פה אי
אתה רשאי לאומרם בכתב

ומה שמר והוא שלא יקרא
לחריץ דברים שכתב אי אתה רשאי
לאומרם על פה. ואי קשיא לך הא דתנן
ביומא פרק ג' ל"ג לקרות ומט.
ובעשור שבחומש הפקודים קורא על
פה כבר אמרו שם בגמרא ד"ה א"ה בלא
קריאה על פה דלגלו א"ה מפני כבוד
לכור ולקרות בלתי א"ה משום פגמו
של הלשון דכי קרי הוה כתיב ספרי
א"ה פגמו של הלשון.

(4) ר"מ ה"ה תפלה

לדגל במקום למקום בעניין אחד כגון אחרי
מות ואך בעשור שבפרשת אמור אל הכהנים
והוא שלא יקרא על פה, שאסור לקרות
שלא מן הכתב אפילו חיבה אחת, ולא ישהה
בדילוג אלא כדי שישלים התורגמן תרגום
הפסוק:

(5) תפלה מ"בא ח"ק"ס סימן ששא

שאלת כיון שאסור לקרות בתורה אפילו אות אחת שלא מן
הכתב האך ש"צ קורא ישכנה והוא כתיב ישגלנה
וכן בכל חיבה שהיא קרי וכתיב שכולן כתיבים בתורה כפי
הנמסרת ולא כפי המקרא.
תשובה זה הלכה למשה מסיני הוא כמו שאמרו בגמרא פ' ה'
אין בין המודר (ד' ל"ז ע"ב) מקרא סופרים ועיטור
סופרים קריין ולא כתיבין וכתיבין ולא קריין הלכה למשה מסיני

(1) אמרא ע"פ ג' ע:
ומקבל וקורא עומד, וקורא אחרי
מות ואך בעשור. וגולל ספר
תורה ומניחו בחיקו, ואומר,
יותר ממה שקראתי לפניכם
כתוב באין, ובעשור שפחומש
הפקודים קורא על פה, ומברך
עליה שמנה ברכות, על התורה,

חמת א"ה ונראה שר"ל כגון
זמון שנית המקדש קיים שכבר הקרינו הקרבנות של אותו היום
ואינם קריין אותה פרשה לחונה שכבר נפטרו בהקרבנות הקרבנות:

(3) אמרא ע"פ ג' ע:

וגולל ספר תורה וכו': *וכל כך למה כדי
שלא להוציא לעז על ספר תורה: ובעשור
של חומש הפקודים קורא על פה: אמאי
נגולל וניקרי *אמר רב הונא בריה דרב
יהושע אמר רב ששת ג'פני שאין גוללין
ספר תורה בציבור *מפני כבוד ציבור ונייתי
אדרינא ונקרי רב הונא בר יהודה אמר
'משום פגמו של ראשון'

(6) ספר האשכול, הלכות תפלה וקריאת שמע.

אע"פ שאין אמרים תורה שבכתב על פה א נהגו לומר פרשות אלה על פה,
שאי אפשר שיביא כל אחד ואחד פירו. וכיצונו בכהן גדול שקרא על פה ב ובעשור שבחומש הפקודים משום דלא אפשר,
וכמו שהתירו ספר אפטרותא ואגדה ג' משום עז לעשות לה', וכתבו כל התלמוד אע"פ הדברים שבע"פ אי אתה רשאי לאמרן
בכתב, משום שראו שבשעבוד הגלות איכעוט לבא לעסוק בהורה, אסרו פוטב שהעקר אוח אחת ד' ולא תשכח תורה טישראל.
אבל חזן הקראת וס"ה לפנו אסור לקרוא חיבה אחת על פה וכן בהשוכה לרב שישינא גאון ו"ל ה' שלוח צבור כיון שנפתח
ס"ה אסור לו לומר אפי' חיבה אחת שלא מן הכתב דכתיב וידבר א' אז כל הדברים האלה, פאי האלה, סלמד שהיו הדברים
כהובים לפניו ומן הכתב אסור לפיכך צריך הקורא בתורה שיהיו כל דבריו מן הכתב וכתיב והלוחות וגו' והמכתב מכתב א' הוא.

(7) תוס' ב"ק ג' ע:

כדמתרגום רב יוסף.
נקט רב יוסף לפי שהיה בקי בתרגום
שש כמה ענייני תרגום ולא כדפירש
בעלמא לפי שהיה סגי נהור ודברים
שבכתב אי אתה רשאי לומר על פה
ולכן היה אומר תרגום דמשום עז
לעשות אומר התם דשרי ואין לך
עז לעשות גדול מזה"ע:

א גיטין ס' דכתיב כתב לך וגו' כי על פי הדברים, דברים שכתב אי אתה רשאי לאמרם על פה
ודברים שעל פה אחר לומר ככתב. ה"ה הביא מירובליו וכן דעת רבנו בסמוך שאין אסור בעל פה אלא לקרוא בס"ה שלא
ילמדו חסד כול'. ונ' שאין חסדו אלא מודעב וקרא חסונה, לך סתמו בלין ס"ה לפנו ונ' דעת רמ"ב, כפי"ב דתפלה
כי הקורא בתורה לא יקרא בע"פ, דס נקט"ח חייבי, ואלו ה' דברו לאסור קריאה בע"פ כי כתיב כן בעל"ק וק"ה.
כ"ה בירושלמי כי ק"ה לאסור לקרות בע"פ מנו אלא להוציא דברים י"ח, ואי קשי' סתוך ויכל לחלק בין לעמוד ובין לחתום, קרא
סתחא לחומר? הסוכחה הוא. וכת"י יומא ע': ונראה לקרות מן הכתב, ונראה ענין הקורא ל"ב ע"פ. ואי נה"ה, לא ויכלו
לעקור בקום ועשה.

סימן ט"ו
בית יוסף

א ומה שקורין פרשת התמיד על פה וכן פסוקי
דזמרה (ה) אף על גב דקיימא לן דברים שבכתב
אי אתה רשאי לאומרם על פה (א) כתב דודי הרב
רבי חיים ז"ל כל דבר שרגיל ושגור בפי כל (ב)
אין בו משום דברים שבכתב אי אתה רשאי
לאומרם על פה (ג) ואדוני אבי הרא"ש ז"ל היה
אומר דלא אמרינן דברים שבכתב אי אתה רשאי
לאומרם על פה אלא להוציא אתרים ידי חובתן
אבל כל אחד לעצמו שרי. לכן נוהגים באשכנז
כשמגיע שליח צבור לפסוקים שכתפלה כגון מי
כמוכה באלים ה' (שמות טו יא) וה' ימלוך לעולם
ועד (שם יח) שהוא שותק והקהל אומרים אותו
כל אחד ואחד בפני עצמו:

פרישה
ט"ו אף על גב דקיימא לן דברים שבכתב אי אתה רשאי
לאומרם על פה. עעמא דקיימא לן זו משום דליכא מיני עובא
דמדכשי ממון הכתב כגון חסידות ויחסות וקרי ולא כתיב ודכתיביהו. ואי
אמרין להו על פה צניח להו. ומהאי עעמא שמעמי נמי שאמרו דברים שבעל
פה אי אתה רשאי לומרם כדו שלא משמע מדיוקים יסירים הטופלים
ממון הכתב ותלפיו גירסאות. שז מלמא שכתב ר"ן בפרק (הקורא את המגילה
דף ע"ג ע"ה) (מגילה ד. ד"ה יושב) ז"ל וכן דברים שבעל פה הם פירוט
לדברים שבכתב וכשאין נאמרין אלא בעל פה אי אפשר לעמוד עליהן אלא
מפי מלמד שיפרש לו הפירוש יפה ואלו היה נכתב היה אפשר שיסתפק
ע שלא היה מנין הלשון. ומיהו הי מיני לדייהו אלא לדיין שרי למכתב
מורה שבעל פה מפני שהשכחה נוצרת ומלמדי וכתיב (מלכים קט קט) עת
לעשות לה' הפרו מורתך עכ"ל:

(9) ממש שיכול לומר ק"ש בעל פה . ובו סעיף אחר :

א ה א"ע"ג דקיימא לן דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה כל דבר שרניל ושגור א בפי (ה) הכל כגון ק"ש וברכת כהנים ופרשת התמיד וכיוצא בהן מותר :

ביאור הג"א

כל דבר כו'. אבל הציבור כ"ש כצור נפש ברא"ש דדוקא להוליא ליכור יד חוכמת וכן כתבו תוס' בתמורה שם וכן להב הכלכו נפש כו"ף וגמול ערכה היה בסוף תפילה מ"ש וכן כ' ת"שנים כהמ' יוחא ע' ד"ה ונעשור העשם שא"ל תסור אלל להוליא רבים י"ח והכילו רחיה מה"ל דהפניה אר"י וכי הילך כו' וכן עיקר

(11) תפילת הראש ס"ג יב ובב"ב לקרות בתורה אין דברי הגון כי מאחר שהוא מנכר נרין שיקרא שלא תהא צרכה לנפלה. אמנם אם קורא עם המון ויודע להצין ולחבר האומיות ולקרותם עם המון מקרי שפיר קריאה אבל שינכר הוא על מה שהמון קורא והוא לא יקרא כלל לא יתכן כלל.

ע"א א"ח ס' ק"נא (10)

ומה שנהגו האידינא ששליח צבור קורא פירש אדוני אבי הרא"ש ז"ל לפי שאין הכל בקיאים בטעמי קריאה ואין הציבור יוצאין בקריאתו והוא בעיניו כיודע ואם לא יקראוהו אתי לאיצווי עם שליח צבור לכך תקנו שיקרא שליח צבור שהוא בקי בקריאה. ומכל מקום גם העומד לקרות יקרא בנחת עם שליח צבור (ה) שלא תהא ברכתו לבטלה. והא דאמרינן שלא יקראו שנים פירוש בקול רם דטעמא (א) משום דתרי קלי לא משתמעו. ומי שאינו יודע לקרות אינו ראוי שיקראוהו ש"צ (י) והוא ברכה לבטלה ולא מסתבר שיברך על קריאת ש"צ עד כאן. (י) ומיהו אם יודע לקרות כשמקרינן אותו שמעתי ממנו ג' דשפיר דמי :

ג' (ס"י יב) אם קורא עם המון ויודע להצין ולחבר האומיות ולקרותם עם המון מקרי שפיר קריאה אבל שינכר הוא על מה שהמון קורא והוא לא יקרא כלל לא יתכן עכ"ל והטעם מפני שרין שידע לקרות מתוך הכחז מה שמקרינן אותו שאסור לקרות בתורה אפילו אות אחת שלא מן הכחז וכמו שכתב רבינו ירוסם (נ"ג מ"ג כ.) נפש משונה ברש"ל (מ"ו ס"י שפ"א) וכן כתוב בשנלי הלקט (ס"י לו) וכן משמע מדברי הרמב"ם בפ"ג מהלכות תפילה (ה"ח) שכתב שאסור לקרות שלא מן הכחז אפילו מיבד אחת וכן נראה (מההיא) ד' מלשון משונה הרא"ש שכתבתי וכן כתב הרמב"ם נמשכה (ס"י רד) והביא רחיה לדבר וכן כתב מהר"י ק' חב"ד ז"ל ודלא כדכתב נמוקי יוסף (מגילה כד. ד"ה ר' יהודה) נפש האשכול (מ"ג ע"ג 69) דהא דתנן נפרק הקורא את המגילה עומד קומא אינו קורא בתורה ה' היינו לומר דאינו קורא על פה אבל חוקמי אינש אחרינא שפוחם ורואה והסומא מנכר ועומד בלדו שפיר דמי והכי מני עבד חסן סומא עכ"ל וכן מלמדי נפש ספר אגודה דסומא כהן קורא בתורה ואין למנון על דבריהם נגד כל הני רבנא (א).

דרכי משה (א) ובסרי"ק (הל' קריאת התורה) כתב דנוהגין לקרות סומא לספר תורה ולי נראין דברי כ"י ה"א :

שנות אריהו בכורים פרק ג

ז בראשונה מי שיודע לקרות כו' מקרינן אותו. ירושלמי תני ולא עוד אלא שסמכו למקרא כו' שמצאו היתר מן התורה לקרות ע"י אחר דאם לא כן ה"א דהקפידה תורה שיקרא בעצמו דוקא ומצאו סמך לזה דכתיב וענית ואמרת ואין ענייה אלא מפי אחר כי לא שייך לשון עונה אלא כשאחר קורא והוא עונה אחריו :

א"ש ב"ב ס' פ"ק ז (12) ז בראשונה,

כל מי שיודע לקרות, קורא. וכל מי שאינו יודע לקרות, מקרינן אותו. נמנעו מלהביא, התקינו שיהו מקרינן את מי שיודע ואת מי שאינו יודע :

בית שמואל ע"א (13) אבן העזר רד הגכות קידושין

לד א ע"י שליח. דכתיב ויכרו את רבקה ואליעזר כ"י שליח. הו"ב דלחר מנכר ג'. שלא לבייש מי שא"י לנכר ואם ליכי אחר יבקר החתן. פרישה: (א) כל המקדש אשה (א) בין ע"י עצמו בין א"ע"ה ג' שליח מברך (ב) (הוא או השליח) (טור) (ג) וי"א (ה) ב דלחר (ז) מנכר (סמ"ג והגהות מיי"א) [א] וכן נוהגין

תשובת ר"ה ס' מ"ג רב (14)

וא"ר יעלה יהוא אינו יודע לקרות. ואע"פ שנהגו ששליח צבור מקרא את הכל דומיא דההיא דמקרא בכורים¹⁰, שלא לבייש מי שאינו יודע. היינו שלא יטעה בקריאתו, אבל צריך הוא כשיקרא עם הש"ץ שיצין מחוץ הספר, ואם לא כן אינו עולה כלל. ואדרבה כשמברך¹¹ הוי צרכה לנפלה ועובר משום לא תשא¹². ואע"פ שהדבר צבור מעצמו שמי שאינו יודע לקרות אינו עולה למנין² שבעה.

ס"י לד (ה) דלחר מנכר פ"ג נמשכה נ"ב חילוק סימן א' כגון אנדרגינוס שמוח לו לישא אש וכמו שפסק הרמב"ם פ"א מהאיך דין ע' ואלמנא א' נו מלווה לישא רב מוהר לישא ונחכ דלא יכרו הברכות דכלן שא"ל לנכר אין הברכות משכנות. ובמב' נפש בנישואי חרש אינו עוסק בברכות כי ברבת אירוסין של החתן לנכר וחס שכחו שהמסדר קידושין מנכר הוא שלא לבייש את ע"פ וק"פ עיקר הברכה להיוליא לח החתן ויבין שהוא חרש שאינו שומע אינו יולא ככרס וז' וא"ר יב"ר בספר

(א) וכן נוהגין כתב רש"ל חשעט שאין חתן סבך. שבא לבייש מי שאינו יודע וכן בקריאת חתונה נ"ב אין העובת קורא אלא השי"ן משום חאי טעמא עכ"ל

ספר אהר"ל הלכות קריאת התורה (15)

אחרי"ל קורין לתורה אפי' עם הארץ. וכן הסומא ולא נהגינן כהר"ש דפסק דהסומא לא יקרא.

ספר אשכול ח"ב ה' (צמ"ג 69) (16)

יג. וחתן סומא א"א למיתן ל' תורה. דטעשה החול בעלמא הוא דהא סומא לא יקרא בתורה יד. אבל אוקמי אינש אחרינא סבך ועומד בצדו ושפיר דמי.

(ח' אשכול ע"א) אבל האשכול ס"ל ודלא תנן צדדי' אין קורא בתורה כשאחרא דמתני' משמע דליכא אפי' דקורא. שא"ל עומד בלדו וקורא מתוך הכתב ויכל הסומא לנכר וקורא אחריו בע"פ.

(17) שנתחן ערוב אורח ח"מ סדמא

ב (ו) לא יקראו שנים אלא העולה קורא (ז) וש"צ שותק (ח) "או ש"צ קורא והעולה לא יקרא בקול
רם יומ"מ צריך הוא (ט) לקרות עם הש"צ כדי שלא תהא ברכתו (י) * לבטלה אלא שצריך לקרות
(יא) בנחת (יב) שלא ישמיע לאזניו: (יג) (ואפילו משמיע לאזניו ליכא למיחש דלא עדיף (ג) מתפלה כדלעיל
סימן ק"א) (דעת עתמו)

אנשי כהונה (ח) או ש"ץ קורא וכו'. וכמהגנו עכשיו שנתנו הש"ץ קורא אפילו כשהעולה הוא בקי (ו) כדי שלא
לכיים את מי שאינו יודע לקרות (ח) וגם ימלאו הרבה שאין יודעין בטוב לקרות הנקודות והטעמים ויראו לקרות והצבור אין יוצאין
בקריאתו וכשינגעו מקריאה אמו לאינואי: (ט) לקרות עם ש"ץ. היינו (ע) מתוך הכתב: (י) לבטלה. ללא מסתבר (י) שיצרך
העולה על קריאת הש"ץ:

(18) שנתחן ערוב אורח ס'אן קסה

הפשוט שאפילו כהן עם הארץ קודם לקרות (יב) * לפני חכם גדול ישראל "והוא שהכהן (יג) יודע
לקרות (ומיחו אס ויכל לקרות עם הש"ץ מלה (ה) במלה (יד) כגי נכך כדלקמן סי' קל"ט (אבודרהם) (טו) שאם
אינו יודע לקרות היאך יברך על התורה:

(טו) שאם אינו יודע וכו'. וכאיוס (יז) נוהגין לקרותו אע"פ שאינו יודע לקרות עם הש"ץ מתוך הכתב כ"א בע"פ (יח) וגם
ב"ה לא נהגו לדקדק היטב ותליין דמסתמא יכול לקרוא עם הש"ץ עכ"פ בע"פ ועיין לקמן בסימן קל"ט ס"ד" מה שנכתוב שם:

(19) ע"ה אורח ס'אן קסה

אינו קורא לפי שאסור לקרות אפי' אות אחת שלא מן הכתב (ומהרי"ל כתב (יב) דעכשיו קורא (ד) סומא
(יג) כמו שאנו מקריין בתורה לע"ה):

ועמנו (ה) דכיון שאנו נוהגין שהש"ץ קורא והוא קורא מתוך
הכתב שוב לא קפדין על העולה דשומע כעונה: (יג) כמו שאנו
וכו'. ר"ל שאנו נוהגין להקל אפילו אס אינו יכול לקרות עם
הש"ץ מלה במלה מתוך הכתב וע"כ מטעם הנ"ל וה"ה בסומא.
ולדינא כבר כתבו האחרונים דנהגו להקל כמהרי"ל (ו) ומ"מ
לפרשת פרה ופרשת זכור נכון שלא לקרותן לכתלה:

ואין קמ"א שלא נראה לו בין בסומא ובין בע"ה נאס אינו יכול לקרות עם הש"ץ אלא מפני שנהגו העולם להקל בזה הענין והכמ"א ולכן נפרשת פרה
ש"ה שהיא דלורייא ונפרט מכור לכ"ע היא דלורייא נכון לומר בזה ונאלאמי שכן כתב ג"כ בשערי אפרים לענין סומא ופשוט דה"ה לענין ז'ה
שאנו יכול לקרות עם הש"ץ מתוך הכתב ואף שהמ"א העמיק בסק"א בשם המ"צ להקל בע"ה לענין פרשות אלו נודאי נכון להסמיר:

(20) ע"ה אורח ס'תקסו

ו ייש מי שאומר (יט) שאין עומד לקרות בתורה בת"צ (כ) מי שלא התענה

לקרות וכו'. עיין במ"א דדוקא נמנחה אבל בשמירת מומר לעלות אע"פ שדוחין פ' השנוע וקולין ויחל מ"מ עכ"פ הלא קוראין בתורה
גלא המענית אלא ח"כ המענית נאמנע שנוע (כ) ויש מאחרונים שמפקקין עליו בזה ומ"מ דיעבד אס קראוהו לכו"ע יעלה: (כ) מי שלא התענה. או (כא) שאין דעמו להשלים המענית:

(21) שנת אצרות משה אורח ח"מ ס"ע

ולכן מוכרחין לומר דנחשב שהעולה המברך
הוא הקורא המשמיע להצבור והוא מדין שליחות
דהמקרא הוא שלוחו להשמיע לצבור. וכיון שהוא
מדין שליחות אין קטן יכול להקריא לעולין האחרים
משום שקטן לא נעשה שליח שאינו בדין שליחות כמו
לכל דיני התורה ויתחשב שהוא רק קריאתו דהקטן
ולא קריאת מספר הקרואים העולין. ובקריאת האחד
הרי אין יוצאין ידי קה"ת. וגם הא קריאתו היא
בלא ברכה דהא אחרים ברכו ולא הקטן הקורא. וגם
אולי ברכתם דעולין היא לבטלה בין דכל ברכתם
עתה הוא רק על קה"ת שבצבור דהא כבר ברכו
ברכת התורה בשחרית וכיון שהקריאה לא נחשב
שהוא שלהם לא שייך שיברכו אף שקראו בלחש.

יצא לו שאף בשופר מה שצריך התוקע לכיון
להוציא אינו מדין שהתוקע מוציא אלא משום
שצריך שישמע קול תקיעה של מצוה השייך לו
וטעם זה לא שייך בקה"ת שהדין הוא דוקא לשמוע
קריאת אחרים כשקורין בצבור לא שייך שיצטרך
המקרא להוציא דהא זה ששומע איך שהאחרים
קורין עושה בעצמו דהרי שומע בעצמן ועושה
כל המצוה שעליו.

(22)

יום טוב שני כהלכתו סריק"ו 160

יא. אין לבן א"י הנמצא בחו"ל להיות "בעל קורא" לקריאת
"יו"ט שני למנין בני חו"ל, בין שהוא יום חול (כגון יו"ט של
שבועות), ובין שהוא יום קריאה אף לבני א"י (כגון בחוה"מ) (לה).

(לה) שמעתי מהגרש"ז אויערבך (שליטיא) זצ"ל, וטעמו דאע"ג שבמקרים
מסויימים רשאי לבן א"י לעלות לתורה בחו"ל ביו"ט שני (כדלעיל סעיף ג'), אין זה
אלא השתתפות בקריאת בני חו"ל שהם ממילא חייבים בה, אבל אי אפשר להיות
בעל קורא, ולהוציאם ידי חובתם בקריאה שאינה שייכת לו כלל, עכ"ד

מ"מ אין הש"ץ מוציא הציבור מדין שומע כעונה חוץ מפרשת זכור וכד'

מ"מ עיקר המחייב הוא משום דהוי יו"ט שני, וכיון שהוא
יום חול גביה אין לו שייכות כלל בקריאה זו.

שכבר ביארנו [בהערות יב, יח ועוד] שאין נכון
שבן א"י יעלה לתורה בחו"ל ביו"ט שני.

השגה ע"ש אחרונים ז"ל לזקק מטעם שומע בעונה מדין ק"ו.

השתא נחזי אנן מ"ש קצה גדולים מהאחרונים ז"ל להקל בדבר. ונדע שורש דבר נמצא בם. והנה הרואה יראה שכל עיקר סמיכתם על משענת קנה יצוץ במחילה מכבוד תורתם. והרבה יש לתמוה במה שסמכו לחלוק על המשנה וגמרא וכל גדולי עולם ז"ל שדבריהם מבוארים בתכלית הביאור לאיסור.

והם ז"ל יצאו לחלק ממה שארז"ל שומע בעונה. לכן דנו שנשתנה הדין לעת כזאת שמנהגנו מקרין את הכל ודבר זה אינו כדאי כלל, לענין לא הועילו כלום. כי מה יתן או מה יוסיף לסומא אם יהא דינו בעונה. הלא אינו אלא עונה על פה. ועיקר האיסור מחמת דברים שבכתב שאי אתה רשאי לאומרם בע"פ. ועל כן אסר הרמב"ם וכל הפוסקים ז"ל לקרות אפילו אות אחת שלא מן הכתב אע"פ שבקי בו וקוראו בחקנו, משום שכך הוא הדין בדברים שבכתב. וכ"ש בציבור ובברכה שלא נחקרה אלא על קריאה הגונה מתוך זמנה.

בפירוש אמרו פותח ורואה ואח"כ מברך.
שמע מנה מיהת מצות ראייה בעינין מקמץ דמברך. ולא סגי בלאו הכי דהמברך צריך שירע מתחלה ויראה על מה הוא מברך.

או כלך לדרך זו והוא האמה בכונתו דס"ל להרא"ש ז"ל. שאני קריאת התורה דבעינין קריאה כמש דיוקא, דאע"ג דבכל הברכות והקריאות שמע ולא ענה יצא, דשומע בעונה ודאי מ"מ לענין קריאת התורה לא מהני אפילו מתוך הספר עד שיקרא בפיו ג"כ לפי שהברכה לא נחקרה אלא לקורא מתוך הספר, חרע שהרי כל הציבור שומעין אותה והייבין בשמיעה.

ומברך מקום בין כך או כך אי אפשר לומר שיהא נחשב השומע כקורא מתוך הכתב, כי אם בעונה וקורא על פה, אם לא ששומע מתוך הכתב!

עקיבא אינר מסקים תשובת רבי (24)

סימן כד

נסתמקתי ועודל הוי, בני קהיה מוטל על עכס דיי נסכנת מוסי, והרפא ליה לו לאכול זיהיכ, והיו מתפללים צמדרו וקלאו אותו לתורה ולא נסתמקתי בזה וליתיו לעלות, כי נפשונו הקריאה בזיהיכ ומתח קדושת היום, כמו נשאר ירט וצנת וליכ גם ויי עזינו ומתענה יכול לעלות, ואך היי חוליס לקרות אותו גם צמנחה. וצזה נסתמקתי, אם קריאת התורה צמנחה היי משום מעניית אלא דנשאר מעניית קוראים ויחל בזיהיכ קוראים צמי עניות וליכ אינו ומתענה ליי לעלות, או דגם קריאה זו ומתח קדושת היום, לקראות גם צמנחה כמו צצנת ויכול גם אינו ומתענה לעלות וליע לדיכא:

הלכות יום הכפורים סימן תרכב תרכג (25)

ב' י' ומוציאין ס"ת (ו) וקורין ג' (ז) ב'פ' (ח) עריות עד סוף הפרשה (ח) והשלישי מפטיר (ג) ביונה יומיים מי אל כמורך (ט) ומברך לפנייה ולאחריה' ואם חל בשבת מזכיר בה של שבת וחיותם בשל שבת: הגה (י) וא"א (ד) על התורה ועל העטרה צמנחה (הג"מ סוף הלכות י"כ ומהר"ל ומנהגים והגמ"ר).

משנה ברורה

(י) ואין אומרים על התורה וכו'. פי' אנו אין מתאגיו כמ"ש השו"ע אלא אין אומרים כלל על התורה ועל העטרה בין כשחל בשבת בין כשחל בחול רק מומתין מן דוד והטעם שהרי כבר פסק העטרה מהשחר (ט) וצ"כ עליה שמריה

ביאור הגר"א

בב'. והוא נגד הגמרא דשבת שם. אבל בהגמ"ר שם כ' נשם ר"ש בר ברוך דליתו דומה שנת דקריאת התורה והפטרה נשנת צמנחה הוא משום קדושת שבת לכך אומרים על התורה כו' ועל יום כו'. אבל קריאת התורה והפטרה צמנחה דיו"כ אינו אלא משום מעניית לנו ככל מעניית וראיה לדבריו שהרי נשנת שחמורה מיהי"כ אינו אנו מפטירין צמנחה: